

חֶשֶׁק נְמִיעַת אֵילָנוֹת נוֹבֵעַ מִחֶפֶץ הַטֶּבֶת הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים, הַמְבַלֵּט בְּתַקְפוֹ בְּעֵץ הַחֶרוֹב.

הנושא: תקון העולם.

יסוד ה"ערלה" בעצי מאכל, בא מפני "חשק" זה, מפני שהנוטע התכוון רק להנאתו הקמרית במילוי פְּרִסוֹ, והראיה - "הנוטע אילן מאכל ודעתו עליו שיהיה סייג לגינה, או שנטעו לקורות ולא לפירות, הרי זה פטור מן הערלה"²². בקשת ההנאה הפרטית לשם אכילה היא אשר גורמת לערלה עד שנה רביעית. בשנה הרביעית אדם מעלה את הפירות לירושלים ואוכל אותם שם בקדושה, ואז הפירות הם קודש הלולים. במקום זה, מתעלית אכילתו לא רק לשם בנין 'גופו הפרטי' אלא "שהוא מניח בזה אבן אחת בבנין העולם היותר כללי והיותר קדוש ונשגב"²³. אחר-כך מותרים הפירות באכילה בכל מקום, לאחר שעלתה אכילתו מפניה פרטית למגמה כללית.

אמנם, בנטיעת עץ החרוב, שאת פירותיו ישא לאחר "שבעים שנה", שהם תקופת חיי האדם, מתגלה חפץ זה בטְהָרוֹתוֹ. רק לשם "הטבת הדורות", כתשובת הזקן לחוני המעגל: "אני מצאתי את העולם בחרובים, וכשם שנטעו אבותי בשבילי, כך אטע אני לבני"²¹.

כעין זה פירש הרב לענין ערלת אדם :

"היא אוטמת את נביעתה של תשוקת החיים ממקור הכל, ומטה אותה לצד החלקיות והפרטיות המנותקת ממקור הכל, ואנו נכנסים לברית קודש, שעל-ידו מתגלה הצביון של המשכת החיים לדורות, בתכונה הקשורה ליסוד הכל"²⁴.

"יסוד הסרת הערלה היא עליית חפץ החיים למידה העליונה המגמתית"²⁵.

סילוק הערלה הוא תיקון להנאה הפרטית והחלקית, והתקשרות ל"המשכת הדורות הבאים". לכן בעץ החרוב, שאין כאן הנאה פרטית, מתגלה "חפץ הטבת הדורות הבאים" ב"טהרתו" במילואו, ללא כל פניה חלקית. לא במקרה מסמל עץ החרוב את ההסתפקות במועט ואת שלילת חיי המותרות שבהנאת הגוף²⁶, כי משעת נטיעתו היתה כאן נטיה אידיאלית. תיקון העולם השלם יבוא כשיתעלה האדם מ"חשק" פרטי - ל"חפץ" הטבת הדורות ; ממגמה אנוכית-פרטית לשאיפה כללית מאוחדת.